

[Udenrigsministeren]

og effektivisering af EPS, som resulterede i den såkaldte Londonrapport af 13. oktober sidste år; den skal jeg senere vende tilbage til.

Men lad mig komme til det egentlige ved at sige, at regeringen betragter det europæiske politiske samarbejde som et overordentlig vigtigt element i den internationale debat. De problemer, som verden kæmper med i dag, er af en så kompleks og alvorlig karakter, at vi ikke kan eller bør overlade deres mulige løsning til supermagterne alene. Der er behov for et europæisk bidrag i debatten, ikke i et forsøg på at skabe, hvad der kan betegnes som en tredje styrke i verden, men ud fra ønsket om at tilføre den internationale dialog større bredde og bidrage til fredelige løsninger af de internationale problemer.

For at det europæiske bidrag kan få den fornødne vægt, må de europæiske lande i videst muligt omfang tale med én stemme. Efterhånden som det europæiske politiske samarbejde har udviklet sig, har det i stigende grad bevist sin værdi som talerør for europæiske interesser og synspunkter. Omverdenen lytter i stigende grad til, hvad de ti siger, ja, i mange tilfælde kan man hos tredjelende direkte konstatere en forventning om, at de ti tager stilling til dette eller hint spørgsmål, f.eks. i FN, eller endog tager et konkret initiativ, f.eks. i en fastlåst international situation.

Den beskrevne udvikling har gjort det naturligt, at hvor de ti tidligere i vidt omfang blot reagerede på allerede indtrufne internationale begivenheder, har EPS nu i adskillige tilfælde tjent som politisk platform for en mere aktiv europæisk rolle. Jeg behøver i den forbindelse kun at pege på de initiativer, de ti har taget i forbindelse med konferencen om sikkerhed og samarbejde i Europa, senest beslutningen om, at de ti's udenrigsministre på baggrund af udviklingen i Polen vil deltage i genåbningen af Madridmødet den 9. februar, og de forskellige bestræbelser for at fremme en fredelig løsning i Mellemøsten og Afghanistan.

Regeringen finder denne udvikling rigtig og ønskelig. Ønsket om den bredest mulige dialog om internationale spørgsmål har til stadighed været et af grundelementerne i dansk udenrigspolitik. Det var derfor helt naturligt og ønskværdigt for en dansk regering i 1973 at indtræde som fuldgyldig delta-

ger i det europæiske politiske samarbejde. Erfaringerne har da også vist, at dette samarbejde har givet os langt større indflydelse, end Danmark ville have, hvis vi var politisk isoleret eller udelukkende henvist til samarbejde med andre små stater. Vi modtager også via EPS en strøm af udenrigspolitiske informationer, som er af stor værdi ved formuleringen af vor nationale udenrigspolitik.

Det har været hævdet, at Danmarks deltagelse i EPS fjerner grundlaget for en national dansk udenrigspolitik, ja, visse modstandere har endog påstået, at der er tale om en suverænitetsafgivelse som omtalt i grundlovens § 20 og som sådan undergivet folkeafstemning. Begge påstande savner ethvert grundlag. Det europæiske politiske samarbejde er fortsat et traditionelt udenrigspolitisk samarbejde mellem ti suveræne stater. Grundlaget for samarbejdet er de politiske hensigtserklæringer fra 1970, altså Luxembourgrapporten, og 1973, altså Københavnsrapporten, der i modsætning til Romtraktaten ikke er folkeretligt bindende. Dette betyder på den ene side, at alle beslutninger skal træffes ved enstemmighed, og på den anden side, at hvert land er frit stillet, såfremt en fælles holdning hos de ti ikke kan etableres. Jeg må i den forbindelse erkende, at det for ofte viser sig umuligt at etablere en fælles holdning hos de ti, men det skyldes netop, at der er tale om et samarbejde mellem ti selvstændige stater med hver deres nationale udenrigspolitik.

Samarbejdet adskiller sig således ikke principielt fra det nordiske udenrigspolitiske samarbejde, hvor jeg går ud fra, at ingen vil hævde, at der er tale om suverænitetsafgivelse omfattet af grundlovens § 20. Hverken her eller i EPS sætter vi vor udenrigspolitiske handlefrihed over styr. Det nordiske samarbejde også på det udenrigspolitiske område lever i bedste velgående side om side med EPS. Drøftelserne på det seneste nordiske udenrigsministermøde, den 2.-3. september i København, og det faste nordiske samarbejde under FN's 36. generalforsamling i efteråret var et klart bevis herpå. Jeg tror i øvrigt ikke, at jeg røber nogen hemmelighed ved at udtale, at visse af vore nordiske partnere med positiv interesse følger Danmarks deltagelse i EPS.

Når et samarbejde har stået på i en årrække, er det naturligt at gøre status over det, og det var da også baggrunden for, at de ti